

Dato 21. desember 2015
Saksnr.: 201511742-3
Saksbehandler Toril Hogstad

Saksgang
Kommunalutvalget
Formannskapet

Møtedato
12.01.2016
13.01.2016

Forslag til felles likestillings- og diskrimineringslov – høringsuttalelse.

Sammendrag

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har sendt på høring forslag til en felles likestillings- og diskrimineringslov. Grunnen til at forslaget fremmes, er at regjeringen vil styrke likestillingen og skape et bedre diskrimineringsvern for alle. Den felles loven skal erstatte de fire gjeldende diskrimineringslovene: Lov om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven), Lov om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion og livssyn (diskrimineringsloven om etnisitet), Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) og Lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (diskrimineringsloven om seksuell orientering).

I arbeidet med høringsuttalelsen er kommunens ressursgruppe for likestilling og mangfold, fagpersoner i Vest-Agder fylkeskommune og hos fylkesmannen i Vest-Agder, Agderforskning, Senter for likestilling ved Universitetet i Agder og Likestillings- og diskrimineringsombudet konsultert.

Rådmannen er i hovedsak enig i at de fire nåværende diskrimineringslovene sammenfattes i en lov. Dette er i tråd med kommunens tilnærming. Kristiansand kommune har nylig vedtatt en felles strategi for likestilling, inkludering og mangfold. Det er viktig at lovverket på likestillings- og diskrimineringsfeltet danner en god basis for likestillingsarbeidet som gjøres blant annet i kommunene. Hensikten med den nye loven er å styrke likestillingen og bedre diskrimineringsvernet for alle. Rådmannen er enig i at noen av forslagene i høringsnotatet vil gjøre diskrimineringsvernet bedre enn i nåværende lovgivning, mens andre imidlertid vil kunne svekke vernet de gjeldende lovene gir. Tema som tas spesielt opp i høringssvaret er forslag til formål for den nye loven, til virkeområde, til hvilke diskrimineringsgrunnlag loven skal omfatte, adgang til positiv særbehandling, universell utforming og individuell tilrettelegging, aktivitetsplikten og bortfall av redegjørelsesplikten, likestilling i læremidler og undervisning, kjønnsbalanse i offentlige utvalg og særlige regler i arbeidsforhold.

Høringsfristen er 22. januar. Siden saken skal behandles politisk før den sendes departementet, er vedlagte saksframstilling noe mer omfattende enn selve høringssvaret vil bli. Høringssvaret vil hovedsakelig omfatte de vedtatte forslag til uttalelse som står i kursiv i saksframlegget.

Forslag til vedtak

Formannskapet gir sin tilslutning til høringsuttalelse til felles likestillings- og diskrimineringslov slik det fremgår av saksfremstillingen.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg:

Høringsbrev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-til-felles-likestillings--ogdiskrimineringslov/id2458435/>

Høringsnotat fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

<https://www.regjeringen.no/contentassets/5342e1dd1467426a98d4b02b7a4a79ca/horingsnotat.pdf>

Kristiansand kommunes strategi for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2022: «Det er mennesker det handler om!»

<https://www.kristiansand.kommune.no/globalassets/politikk-ogadministrasjon/samfunnsutvikling/likestilling-inkludering-mangfold/det-er-mennesker-dethandler-om.pdf>

Likestillingsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2013-06-21-59>

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2013-06-21-61>

Diskrimineringsloven om etnisitet: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2013-06-21-60>

Diskrimineringsloven om seksuell orientering: [https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2013-06-21-58?q=diskrimineringsloven om seksuell orientering](https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2013-06-21-58?q=diskrimineringsloven%20om%20seksuell%20orientering)

FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne:

<http://www.fn.no/FN-informasjon/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-konvensjon-omrettighetene-til-personer-med-nedsatt-funksjonsevne>

Bakgrunn for saken

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har sendt på høring forslag til en felles likestillings- og diskrimineringslov. Grunnen til at forslaget fremmes er at regjeringen vil styrke likestillingen og skape et bedre diskrimineringsvern for alle. Den felles loven skal erstatte de fire gjeldende diskrimineringslovene: Lov om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven), Lov om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion og livssyn (diskrimineringsloven om etnisitet), Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) og Lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (diskrimineringsloven om seksuell orientering).

En felles lov

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet foreslår at den nye lovens tittel skal være «Lov om likestilling og forbud mot diskriminering», med korttittelen «Likestillings- og diskrimineringsloven». Begrepet «likestilling» omfatter i lovforslaget ikke bare likestilling mellom kjønnene, som har vært en vanlig forståelse inntil nylig, men flere diskrimineringsgrunnlag. Diskrimineringsgrunnlag defineres som forhold ved en person som i utgangspunktet ikke kan begrunne forskjellsbehandling, for eksempel kjønn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering eller utenlandsk opprinnelse. Departementets utgangspunkt er at en felles lov skal gi et likt vern for alle diskrimineringsgrunnlagene den omfatter.

Kristiansand ser positivt på forslaget om å lage en felles lov. Kommunens strategi for likestilling, inkludering og mangfold, «Det er mennesker det handler om!», omfatter, som lovforslaget, flere diskrimineringsgrunnlag. Kristiansand kommune er opptatt av at den nye loven skal styrke likestillingen og bedre diskrimineringsvernet for alle, slik regjeringens målsetting er. Etter kommunens mening vil noen av forslagene i den nye loven styrke likestillingen og diskrimineringsvernet i forhold til dagens lovverk, mens andre forslag vil virke svekkende.

Lovens formål

Lovens formål foreslås å være å fremme likestilling og hindre diskriminering. Departementet definerer likestilling som likeverd, like muligheter og like rettigheter. Dette harmonerer med menneskerettighetenes utgangspunkt om at alle mennesker er likeverdige, med de gjeldende likestillings- og diskrimineringslovene og med Kristiansand kommunes strategi «Det er mennesker det handler om!», der like muligheter for samfunnsdeltakelse for alle er et grunnleggende mål.

Videre forutsetter likestilling i det nye lovforslaget tilgjengelighet og tilrettelegging for alle diskrimineringsgrunnlagene den omfatter, ikke bare for mennesker med funksjonsnedsettelser slik dagens lovgivning er. Dette gir et bredere vern enn gjeldende lovgivning.

Gjeldende lov om likestilling mellom kjønnene har som ett formål at den særlig skal bedre kvinners stilling. Dette formålet er fjernet i det nye lovforslaget. I samfunnsdebatten rundt det nye lovforslaget har det vært kritisert at lovforslaget er kjønnsnøytralt og ikke vurderer kjønnsperspektivet og kvinners stilling spesielt. Dette kan blant annet være i strid med FNs kvinneskillekonvensjon som ble ratifisert av Norge i 1981, og med EUs likestillingspolicy. Det er grundig dokumentert at kvinner fortsatt for eksempel har lavere inntekt, løsere tilknytning til arbeidslivet og mindre innflytelse i samfunnet i form av topplederposisjoner, spesielt i privat sektor, enn menn. Kjønnsperspektivet angår alle, og kan ha innvirkning på livssjansene enten man er etnisk norsk, innvander eller har en funksjonsnedsettelse.

Kommunens vedtatte strategi «Det er mennesker det handler om!» omfatter, som det nye lovforslaget, likestilling i et bredt perspektiv. Men det slås fast i dokumentet at "Kjønnsperspektivet vil ha en spesiell betydning i strategien siden dette angår alle, uansett bakgrunn ellers".

I dagens diskriminerings- og tilgjengelighetslov er ett formål at loven skal «Bidra til nedbygging av samfunnsskapt funksjonshemmende barrierer og hindre at nye skapes.» Formålet setter fokus på samfunnets overordnede ansvar for likestilling for mennesker med funksjonsnedsettelser. Dette formålet er fjernet i det nye lovforslaget. En fjerning av dette formålet vil kunne svekke diskrimineringsvernet for personer med nedsatt funksjonsevne. Det vil dessuten være uheldig sett opp mot Norges oppfølging av forpliktelsene etter FNkonvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, som ble ratifisert av Norge i 2013.

Kristiansand kommune er i hovedsak enig i departementets forslag til formål for den nye loven, men mener et tilsvarende formål som finnes i dagens likestillingslov om å bedre kvinners stilling bør tas med. Formålet i dagens diskriminerings- og tilgjengelighetslov om å bidra til nedbygging av samfunnsskapt funksjonshemmende barrierer og hindre at nye skapes bør også tas med i formålet til den nye loven.

Virkeområde

Departementet ber høringsinstansene uttale seg om den nye loven bør forby **diskriminering i familieliv og andre rent personlige forhold**, samtidig som det tas forbehold om at dette vanskelig kan håndheves av domstolene. Lov om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven) gjelder i dag på alle samfunnsområder, mens de andre diskrimineringslovene gjør unntak for familieliv og rent personlige forhold. Familieliv er en arena der mennesker er utsatt for diskriminering. Lovens innhold gir en viktig signaleffekt. Det er viktig at den nye loven slår fast at diskriminering heller ikke her er akseptabelt. Gjør den ikke det, vil den svekke diskrimineringsvernet i forhold til dagens lovgivning.

Kristiansand kommune mener at den nye loven bør forby diskriminering i familieliv og personlige forhold.

Departementet foreslår at den nye lovens bestemmelser om bl.a. universell utforming og individuell tilrettelegging ikke skal gjelde på blant annet norske luftfartøyer uansett hvor de befinner seg.

Kristiansand kommune støtter ikke dette forslaget. Kommunen mener det bør legges til rette både på norske flyplasser og på luftfartøyer slik at mennesker med fysiske funksjonsnedsettelser kan reise på en verdig og mest mulig behagelig måte.

Diskrimineringsgrunnlag

Departementet anbefaler at loven ikke skal utformes bare som et generelt forbud mot usaklig forskjellsbehandling, men at den skal forby diskriminering knyttet til konkrete diskrimineringsgrunnlag som kjønn, etnisitet mv. De ber høringsinstansene uttale seg om det i tillegg til konkrete diskrimineringsgrunnlag skal tilføyes en **samlekategori**, «et generelt vern mot diskriminering på grunn av andre liknende, vesentlige forhold ved en person». En samlekategori i loven kan fungere som en sikkerhetsventil og fange opp diskriminering på grunn av forhold som ligger i ytterkanten av, eller er beslektet med, de opplistede grunnlagene. Dette kan for eksempel være et spesielt utseende. Likestillings- og diskrimineringsombudet rapporterer at de har behandlet noen slike klagesaker.

Kristiansand kommune støtter at loven lister opp konkrete diskrimineringsgrunnlag i tillegg til en samlekategori.

Når det gjelder hvilke diskrimineringsgrunnlag den nye loven skal liste opp, foreslår departementet for det første at grunnlagene som har et vern i dagens lover: kjønn, etnisitet/religion/livssyn, funksjonsevne og seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, videreføres i den nye loven.

Kristiansand kommune støtter at gjeldende diskrimineringsgrunnlag videreføres i den nye loven.

I tillegg foreslås følgende nye områder der den nye loven skal beskytte mot diskriminering:

Omsorgsoppgaver foreslås som nytt diskrimineringsgrunnlag for å sikre at både menn og kvinner med omsorgsoppgaver vernes mot diskriminering, noe som er utydelig i dagens lovgivning. Omsorgsoppgaver omfatter for eksempel omsorg for små barn, syke familiemedlemmer eller gamle foreldre. Menn tar i økende grad slikt ansvar, og er kanskje her mer utsatt for diskriminering enn kvinner. Det presiseres at det ikke er meningen at diskrimineringsvernet skal erstatte det offentliges ansvar for omsorg.

Kristiansand kommune er enig i at omsorgsoppgaver tydeliggjøres som et diskrimineringsgrunnlag i den nye loven.

Det foreslås også at **graviditet og permisjon ved fødsel og adopsjon** tas med i lovens opplisting av diskrimineringsgrunnlag. Graviditet og foreldrepermisjon angår de fleste mennesker i løpet av livet. Det er viktig at det fødes barn, og at det legges til rette for at foreldre fortsatt kan bidra i samfunnet og arbeidslivet.

Kristiansand kommune støtter forslaget om at graviditet og permisjon ved fødsel og adopsjon tas med som diskrimineringsgrunnlag i den nye loven.

Departementet spør høringsinstansene om det er ønskelig å utvide vernet mot diskriminering på grunn av **alder** til å gjelde på alle samfunnsområder. Diskriminering i arbeidslivet på grunn av alder er i dag ivaretatt av arbeidsmiljøloven. Alder er ikke tatt med som eget diskrimineringsgrunnlag i Kristiansand kommunes strategi for likestilling, inkludering og mangfold. Dette ut fra en vurdering som da ble gjort, om at man ikke trenger et eget vern på grunn av alder ut over det som dekkes av arbeidsmiljøloven. Når det gjelder kommunes tjenester, vil for eksempel eldre som blir syke eller funksjonshemmede ivaretas av målet i strategien om likeverdige offentlige tjenester.

Likevel ser Kristiansand kommune at det gir et viktig signal at en ny, felles lov sikrer vern mot diskriminering på grunn av alder på alle samfunnsområder.

Kristiansand kommune støtter at diskrimineringsvernet for alder utvides til alle samfunnsområder.

Departementet ønsker en tydeliggjøring i den nye loven (§6) av at **sammensatt diskriminering**, det vil si ulovlig forskjellsbehandling som kan knyttes til kombinasjoner av flere diskrimineringsgrunnlag, er forbudt. Sammensatt diskriminering er allerede forbudt jfr gjeldende lovgivning. Utgangspunktet for dette er at for eksempel kombinasjonen kvinne og etnisk minoritetsbakgrunn kan gi dårligere livssjanser enn kombinasjonen kvinne og etnisk norsk bakgrunn.

Kristiansand kommune støtter forslaget om en videreføring og tydeliggjøring av forbudet mot sammensatt diskriminering i den nye loven.

Positiv særbehandling

Departementet foreslår at adgangen til positiv særbehandling videreføres i den nye loven (§11). Adgangen til positiv særbehandling vil gjelde alle diskrimineringsgrunnlagene loven omfatter. Alle de gjeldende diskrimineringslovene har i dag en paragraf om positiv særbehandling. Lov om likestilling mellom kjønnene har en forskrift om **særbehandling av menn når det gjelder arbeid med barn og unge**. Denne forskriften foreslås fjernet i den nye loven. Departementet begrunner forslaget med at den nye likestillings- og diskrimineringsloven er kjønnsnøytral, og at det derfor vil være uheldig med en egen forskrift som tilgodeser menn, siden mange andre diskrimineringsgrunnlag også kunne hatt behov for en egen forskrift om særbehandling.

Det kan virke dramatisk å fjerne denne forskriften. Det er svært skjev kjønnsfordeling i yrker som har med barn og unge å gjøre, spesielt gjelder dette barnehage og grunnskole. I Kristiansand kommune har de siste årene rundt 95% av medarbeiderne i barnehagene vært kvinner, og det er et uttrykt mål å øke andelen menn. Imidlertid finnes den samme problemstillingen i omsorgstjenestene, men her gjelder ikke denne forskriften om særbehandling av menn siden de fleste brukerne her er eldre mennesker, og forskriften kun gjelder for menn som skal arbeide med barn og unge.

Kommunen forutsetter at en ny lov vil ivareta adgangen til positiv særbehandling for alle diskrimineringsgrunnlagene.

Kristiansand kommune er enig i at det fortsatt skal være mulighet til å gi særbehandling for å fremme likestilling og hindre diskriminering, og støtter forslaget om at denne adgangen videreføres for alle diskrimineringsgrunnlagene. Kommunen støtter at forskrift om særbehandling av menn fjernes i den nye loven.

Universell utforming og individuell tilrettelegging

Departementet foreslår å videreføre reglene om universell utforming og individuell tilrettelegging i dagens lovgivning som særlige bestemmelser knyttet til diskrimineringsgrunnlaget funksjonsnedsettelse. I tillegg foreslås en egen bestemmelse for å tydeliggjøre at retten til individuell tilrettelegging også gjelder for **gravide** (§23). Graviditet og barnefødsler er noe som berører de fleste i løpet av livet, og er en viktig samfunnsoppgave.

Kristiansand kommune støtter at en egen bestemmelse tydeliggjør retten til individuell tilrettelegging for gravide.

Departementet foreslår at bestemmelsen om **universell utforming av IKT** (§14 i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) utvides i den nye loven til også å omfatte opplærings- og utdanningssektoren. For at alle, uansett funksjonsevne, skal ha mulighet for å ta utdanning, er det nødvendig at IKT er universelt utformet også i skole- og utdanningssektoren.

Kristiansand kommune er enig i forslaget om at bestemmelsen om universell utforming av IKT også skal omfatte opplæring og utdanning.

Aktivt likestillingsarbeid

Gjeldende diskrimineringslover inneholder en aktivitetsplikt og en redegjørelsesplikt. Aktivitetsplikten skal virke preventivt og fremme likestilling og forebygge diskriminering, redegjørelsesplikten skal sørge for dokumentasjon av innsats og resultater. Departementet foreslår å beholde aktivitetsplikten i den nye loven, mens redegjørelsesplikten fjernes.

Aktivitetsplikten foreslås å gjelde for arbeidslivets organisasjoner, for offentlige myndigheter, for alle offentlige arbeidsgivere uavhengig av størrelse og private som sysselsetter mer enn 50 ansatte. Dette tilsvarer bestemmelsene i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, diskrimineringsloven om etnisitet og diskrimineringsloven om seksuell orientering, men er en svekkelse i forhold til lov om likestilling mellom kjønnene. I sistnevnte lov har offentlige myndigheter, arbeidslivets organisasjoner og alle arbeidsgivere en aktivitetsplikt.

Aktivitetsplikten for arbeidsgivere dreier seg blant annet om rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Svært mange private norske arbeidsgivere har mindre enn 50 ansatte. Dersom disse helt skulle unntas påbudet om å jobbe aktivt for likestilling, vil dette svekke vernet vi har i dag mot diskriminering på grunn av kjønn, og ikke gjøre diskrimineringsvernet bedre for de andre diskrimineringsgrunnlagene. Et alternativ kan være at private arbeidsgivere med mindre enn 50 ansatte får en mindre omfattende aktivitetsplikt enn andre arbeidsgivere.

I tillegg foreslås i den nye loven at aktivitetsplikten også skal omfatte muligheten til å **forene arbeidsliv med familieliv**. (§26) Kristiansand kommune anser en slik tilrettelegging å være et gode både for familier og for samfunnet.

Kristiansand kommune støtter en videreføring av aktivitetsplikten. Kommunen mener at også private arbeidsgivere med mindre enn 50 ansatte bør ha en grad av aktivitetsplikt. Kristiansand kommune støtter at aktivitetsplikten for arbeidsgivere også skal omfatte tilrettelegging for å kombinere arbeids- og familieliv.

Redegjørelsesplikten

Redegjørelsesplikten pålegger i dag blant andre alle offentlige arbeidsgivere å dokumentere likestillingsarbeidet i sine årsrapporter. Lov om likestilling mellom kjønnene pålegger rapportering på både status og planlagte og iverksatte tiltak, mens de andre diskrimineringslovene pålegger redegjørelse av planlagte og iverksatte tiltak.

Redegjørelsesplikten er kritisert for å være byråkratisk, ressurskrevende og uten dokumenterbar effekt.

Departementet foreslår at redegjørelsesplikten skal erstattes av informasjon, spredning av gode erfaringer og kompetanseutviklingstiltak.

Kristiansand kommune har jobbet systematisk i mange år for å oppfylle gjeldende likestillings- og diskrimineringslovers krav til rapportering. Dokumentasjonen som er utarbeidet har gitt et godt grunnlag for å identifisere de viktigste utfordringene kommunen til enhver tid har på området, og for å prioritere videre tiltak. Denne informasjonen har vært bevisstgjørende, og den har bidratt til å gjøre kommunens likestillingsarbeid mer målrettet og systematisk. Kristiansand kommune opplever at rapporteringsplikten har vært en drahjelp i likestillingsarbeidet, og er skeptisk til forslaget om å fjerne rapporteringsplikten fra likestillings- og diskrimineringslovgivningen. Kommunen frykter at dette vil gjøre diskrimineringsvernet dårligere for alle diskrimineringsgrunnlag. Imidlertid ser kommunen positivt på at staten reduserer sine krav til kommunene om omfattende og ressurskrevende rapportering på ulike områder. Dagens lovpålagte redegjørelsesplikt er svært detaljert, omfattende og arbeidskrevende.

Kristiansand kommune har nylig vedtatt «Strategi for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2022. Det er mennesker det handler om!».

Om redegjørelsesplikten ikke tas med i den nye loven, vil Kristiansand kommune likevel ut fra egne behov, og for å implementere den vedtatte strategien, videreføre en omfattende rapportering på status og tiltak for å fremme likestilling, inkludering og mangfold og motvirke diskriminering.

Likestilling i læremidler og undervisning

Departementet foreslår at den nye loven skal ha en bestemmelse om at **læremidler og undervisning** i barnehager, skoler og andre utdanningsinstitusjoner som tilbyr opplæring, skal bygge på formålet med den nye likestillings- og diskrimineringsloven. Plikten skal omfatte både læremidler og muntlig undervisning, og gjelde for alle lovens diskrimineringsgrunnlag med unntak av en eventuell samlekategori.

Skoler og andre utdanningsinstitusjoner har en viktig rolle som formidler av samfunnets grunnverdier. Læremidler og undervisning kan ha betydelig innflytelse på hvilke kunnskaper og holdninger elevene tar med seg videre i livet. Utforming av og innhold i lærebøker og undervisning kan ha stor innvirkning på elevenes muligheter til å bidra til et inkluderende og mangfoldig samfunn der alle mennesker har samme verdi og samme muligheter. En inkludering av alle lovens diskrimineringsgrunnlag her vil innebære en bedring av dagens lovverk, der det kun er lov om likestilling mellom kjønnene som har en slik bestemmelse.

Kristiansand kommune støtter forslaget om at læremidler og undervisning i barnehager, skoler og andre utdanningsinstitusjoner skal bygge på den nye lovens formål.

Kjønnsbalanse i offentlige utvalg

Bestemmelsene i gjeldende lov om likestilling mellom kjønnene om kjønnsbalanse i offentlige utvalg foreslås videreført i den nye loven. Departementet gir en fylldig begrunnelse for at det i dag ikke er aktuelt å utvide bestemmelsene til å gjelde andre diskrimineringsgrunnlag enn kjønn. Imidlertid foreslås det en endring når det gjelder **unntaksadgangen** (§29). Ifølge dagens likestillingslov kan departementet gi dispensasjon fra bestemmelsen *når det foreligger særlige forhold som gjør det åpenbart urimelig å oppfylle kravene*. Departementet foreslår at departementet i den nye loven kan gi adgang til dispensasjon *dersom det ikke lar seg gjøre å finne et tilstrekkelig antall kvalifiserte medlemmer av begge kjønn*. Ifølge departementet vil dette bringe unntaksadgangen mer i samsvar med gjeldende praksis.

At det ikke lar seg gjøre å finne et tilstrekkelig antall kvalifiserte medlemmer av begge kjønn forutsetter at det er gjort en innsats for å finne et tilstrekkelig antall ifølge loven. Hvilke kvalifikasjoner som kreves for å delta i ethvert offentlig utvalg må være klart før utvalget nedsettes.

Med disse forutsetninger støtter Kristiansand kommune departementets forslag til ny unntaksbestemmelse fra lovens bestemmelse om kjønnsbalanse i offentlige utvalg.

Særlige regler i arbeidsforhold

Den nye loven foreslås å ha et eget kapittel om særlige regler i arbeidsforhold. De fleste bestemmelsene i dette kapitlet er en presisering av det generelle diskrimineringsforbudet i loven, mens noen av bestemmelsene bare gjelder i arbeidsforhold.

Departementet foreslår at bestemmelsen i gjeldende lover om forbud mot **innhenting av opplysninger** ved ansettelse utvides, slik at forbudet skal omfatte opplysninger om graviditet, adopsjon og planer om å få barn, etnisitet, religiøse og kulturelle spørsmål, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk samt funksjonsnedsettelse. Forbudet har som formål å hindre at arbeidsgiver får opplysninger som kan danne grunnlag for diskriminering. Kristiansand kommune ser denne utvidelsen som en samordning av diskrimineringslovene og mener den sikrer at de aktuelle diskrimineringsgrunnlagene får samme beskyttelse mot diskriminering i den nye loven.

Kristiansand kommune støtter forslaget om å utvide forbudet mot innhenting av opplysninger ved ansettelse.

Bestemmelsen i gjeldende likestillingslov om **lik lønn for arbeid av lik verdi** for kvinner og menn foreslås videreført i den nye loven.

Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn er grundig dokumentert over lengre tid, og er fortsatt en aktuell problemstilling. Det er gjort et grundig arbeid for å konkretisere hva «arbeid av lik verdi» egentlig innebærer, slik at bestemmelsen er blitt enklere å praktisere. I tillegg til at lønnsforskjeller mellom kjønnene fortsatt er dokumentert, og det åpenbart er behov for en slik bestemmelse, harmonerer dette med internasjonale konvensjoner og avtaler.

Mennesker med etnisk minoritetsbakgrunn eller med funksjonsnedsettelse er også berørt av et segregert arbeidsmarked der de har gjennomsnittlig lavere inntekt. Likevel er det lite kunnskap om lønnsdannelsen når det gjelder andre diskrimineringsgrunnlag enn kjønn, og departementet anfører at det derfor vil være vanskelig å forutse alle konsekvenser av en eventuell utvidelse til flere grunnlag.

Kristiansand kommune er enig i at det er viktig å beholde bestemmelsen om lik lønn for arbeid av lik verdi for kvinner og menn i den nye loven.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 201511742
Saksbehandler Toril Hogstad

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalutvalget		
2 Formannskapet	13.01.2016	5/16

FORSLAG TIL FELLES LIKESTILLINGS- OG DISKRIMINERINGSLOV - HØRINGSUTTALELSE

FORMANNSKAPET 13.01.2016 SAK 5/16

Vedtak:

1. Formannskapet gir sin tilslutning til høringsuttalelse til felles likestillings- og diskrimineringslov slik det fremgår av saksfremstillingen. (8/5)
2. Kristiansand kommune støtter ikke å oppheve redegjørelsesplikten. (12/1)

Forslag:

AP fremmet følgende forslag:

«Formannskapet støtter ikke forslaget om en felles likestillings- og diskrimineringslov ut i fra følgende begrunnelse:

Forslaget svekker for mange punkter slik at loven ikke blir et godt nok redskap for likestilling og diskriminering. En felles lov innebærer også en avvikling av Likestillingsloven, som har vært og fremdeles er, det viktigste lovmessige verktøyet for likestilling mellom kvinner og menn i Norge.

- Det foreslås å endre formålsparagrafen i likestillingsloven. Den gjøres «kjønnsnøytral» og fokuset på kjønnslikestilling svekkes. Likestillingsloven har, siden den ble vedtatt i 1978 hatt et dobbelt formål. I tillegg til å fremme likestilling uavhengig av kjønn, skal loven også « særlig ta sikte på å fremme kvinners stilling. Dette formålet foreslås fjernet. Dette svekker kvinners diskrimineringsvern.
- Arbeidsgivers aktivitetsplikt som forplikter virksomheten til aktivt likestillingsarbeid svekkes. Den bør også gjelde bedrifter med færre en 50 ansatte, hvis ikke betyr det at mer enn halvparten av alle arbeidstakere ikke vil omfattes av aktivitetsplikten.
- Redegjørelsesplikten som forplikter virksomhetene til å dokumentere likestillingsarbeid fjernes. Denne plikten er en av bestemmelsene gir adgang til informasjon og dokumentasjon på det arbeidet som er gjort på arbeidsplassen. Dersom den fjernes, vil vi miste verdifull informasjon om tilstanden på kjønnslikestilling på arbeidsplassen.

- Forslaget innskrenker lovens virkeområde ved å innføre et unntak for familielov og rent personlige forhold.

Selv om det er likhetstrekk i lovene, så er det også viktige forskjeller. Dette kommer blant annet frem i FN – konvensjonene som fokuserer på rettigheter til ulike grupper, en konvensjon om rasediskriminering, en om kvinneskimming, en om rettigheter til personer med nedsatt funksjonshemming og en om barns rettigheter. Også dette taler mot en felles lov.

Det er fremdeles behov for å sikre kvinners likestilling, slik lovforslaget er formulert, synes det isteden å bli svekket. Kvinneperspektivet er alltid nødvendig å ha med i vurderingen av om diskriminering skjer. De andre diskrimineringsgrunnlagene gjelder minoriteter, mens diskriminering av kjønn ikke gjør det. Dette taler også mot en felles likestillings- og diskrimineringslov.»

SV fremmet følgende forslag:

- «1. Kristiansand kommune støtter ikke å oppheve redegjørelsesplikten.
2. Gjeldende bestemmelser opprettholdes når det gjelder departementets anledning til å gi dispensasjon i saker vedrørende kjønnsbalanse.
3. Oversendelsesforslag:
Formannskapet ber administrasjonen vurdere å fremme en sak om hvordan Kristiansand kommune blir Norges fremste LHBT-by»

Votering:

Ved alternativ votering ble rådmannens innstilling vedtatt med 8 stemmer, mens 5 stemte for AP's forslag (AP/MDG/SV).

SV's forslag nr. 1 ble vedtatt med 12 mot 1 stemme (FRP), vedtakets pkt. 2.

SV's forslag nr. 2 falt med 8 mot 5 stemmer (AP/MDG/SV).

SV's oversendelsesforslag falt med 8 mot 5 stemmer (AP/MDG/SV).

RETT UTSKRIFT:

13.01.2016